

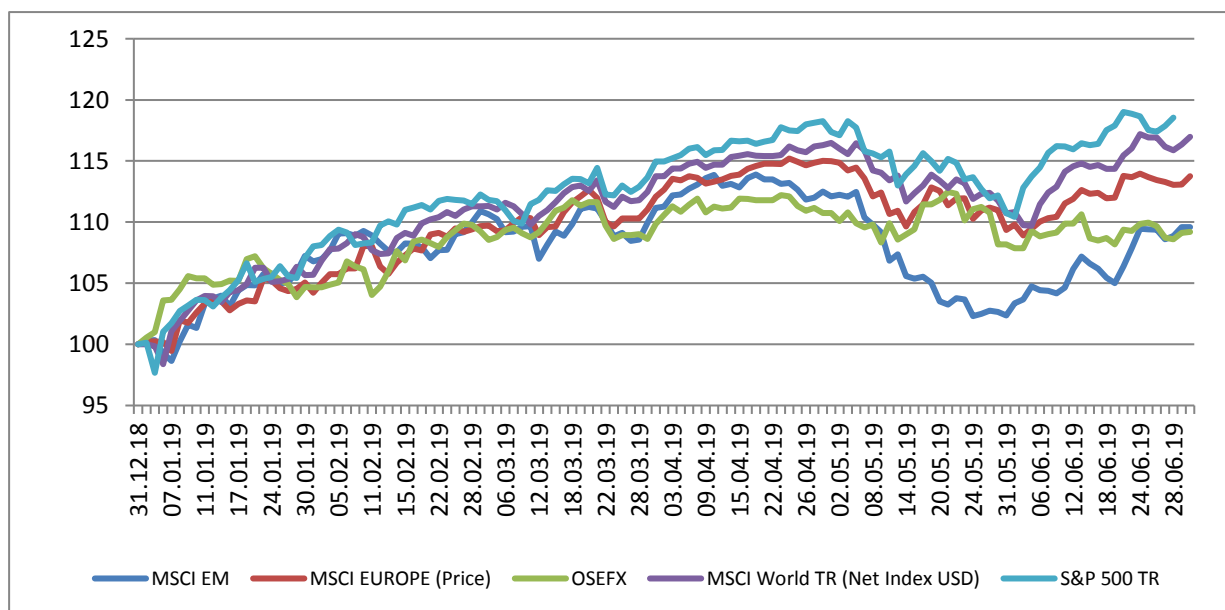
Full fart i aksjemarkedet

Oppgangen i aksjemarkedet fortsatte i andre kvartal, med rekordhøye nivåer på flere børser. Den globale verdensindeksen MSCI World (Net Index USD) er opp nesten 17 % hittil i år. Enda bedre har det gått i USA, hvor den amerikanske indeksen S&P 500 er opp 18,5 % og teknologibørsen NASDAQ er opp over 20 % hittil i 2019. Oslo Børs har hatt en svakere utvikling og har «bare» steget 8,15 % hittil i år. Av sektorer er det spesielt teknologi og råvarer som har gjort det best, mens helsesektoren er taperen.

Oppgangen i første halvår ble imidlertid avbrutt i mai, hvor svakere globale vekstutsikter, politisk uro og handelskrig satte en stopper for moroa. Forhandlingene om en handelsavtale mellom USA og Kina brøt sammen i mai, og preget markedene. Trump varslet 5. mai en økning av tollsatsen fra 10 til 25 % på import fra Kina, og satt Huawei på listen over selskaper som utgjør en trussel mot USAs nasjonale sikkerhet. Kineserne varslet mottiltak, som å begrense eksporten av sjeldne mineraler som er viktige i produksjon av en rekke teknologisk utstyr. Konflikten førte til at teknologiaksjene falt verden over. Det var derfor knyttet stor spenning til G20-møtet i slutten av juni, og samtalene mellom Trump og Xi Jinping. I etterkant av møtet annonserte Trump at han vil utsette implementeringen av den varslede tollene på import fra Kina på midlertidig basis, og allikevel tillate amerikanske selskaper å selge varene sine til Huawei. Markedene tok nyhetene positivt og teknologiaksjene spratt opp igjen - men konfliktene består og det gjenstår fortsatt å se om de kommer til enighet om avtalen.

I Storbritannia klarte ikke politikerne å bli enige om noen avtale om Brexit, og fikk utsettelse til oktober. Statsminister Theresa May annonserte sin avgang, noe som øker sannsynligheten for en hard Brexit, da de konservatives Boris Johnson er favoritt til å ta over som ny statsminister.

Selv om vekstutsiktene er svakere globalt, og spesielt i Europa, er det enn så lenge ingen tegn til dempet vekst i Norge. Ferske tall på BNP viser at fastlands Norge steg med 0,3 % fra april til mai, og andre kvartal ser ut til å ha vært veldig bra for norsk økonomi med en vekst på over 1 %. Veksten i norsk økonomi den siste tiden er grunnet sterk vekst i fiske og akvakultur, tjenestenæring, bygg og anlegg, vareproduksjon, elektrisitetsproduksjon og ikke minst oljerelatert næring.

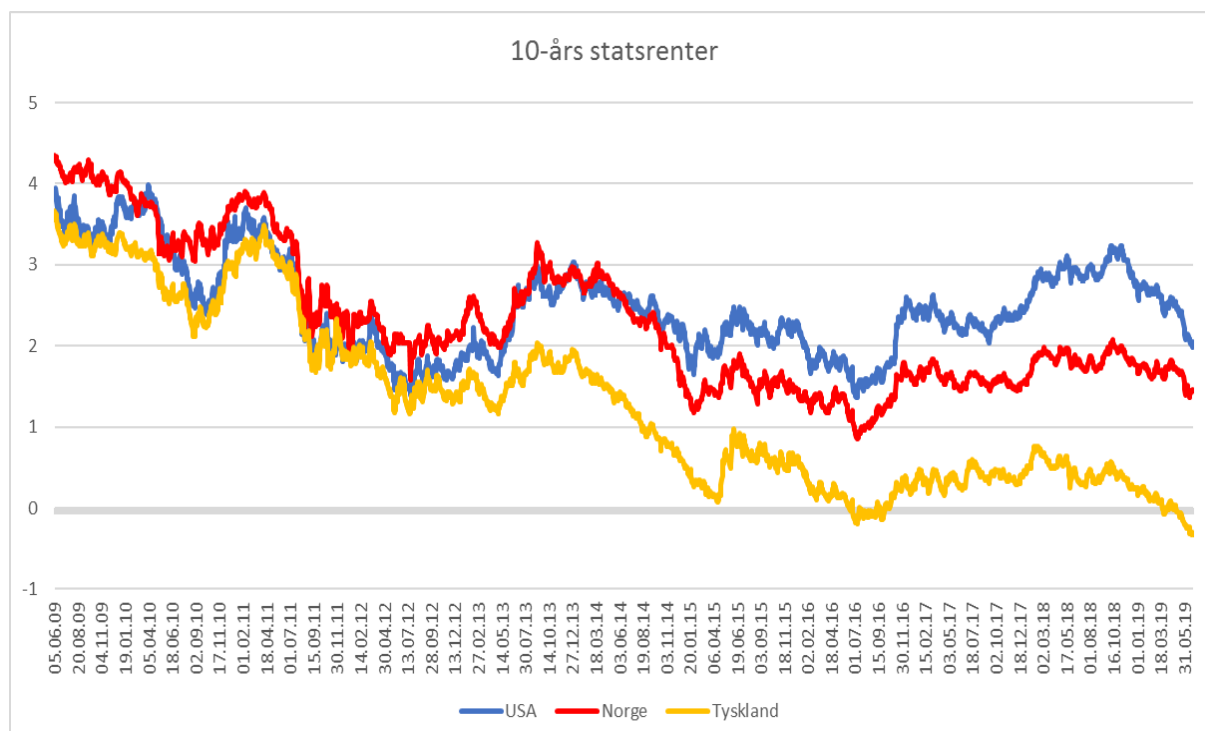
Renter

Norges Bank økte som varslet styringsrenten på rentemøte den 20.06, fra 1% til 1,25%. Sentralbanksjef Øystein Olsen uttalte også at styringsrenten mest sannsynlig vil bli satt videre opp i løpet av året, og at det kan bli en ny renteheving allerede i september. Det er god vekst i norsk økonomi og oppgangen synes å bli sterkere det neste året enn tidligere anslått, i tillegg til at kapasitetsutnyttningen anslås å være noe over normalt nivå. Utviklingen i norsk økonomi har vært godt hjulpet av høy oljepris, svak krone og lav ledighet.

Norges Bank går mot strømmen med å øke renten, da den amerikanske sentralbanken (Fed) og den europeiske sentralbanken (ECB) har snudd i andre kvartal og signalisert rentekutt. Fed holdt styringsrenten uendret på intervallet mellom 2,25 - 2,50 % på rentemøte i juni. Sentralbanksjef Powell sier at utviklingen i amerikansk økonomi er sunn, jobbveksten har vært solid, arbeidsledigheten er lav og forbruket i husholdningene vokser. Samtidig er investeringene i næringslivet moderate, BNP veksten avtagende og inflasjonen under målet på 2%. Forventningene er nå at Fed vil kutte styringsrenten to ganger i 2019, og første gang allerede på neste rentemøte.

Vekstsignalene i EU er også svake, og ECB sliter med vedvarende lav inflasjon og økt usikkerhet. ECB har holdt renten uendret på 0,25%, og bankenes innskuddsrente i sentralbanken er -0,4 %. Sentralbanksjef Draghi lover ytterligere lettelse i pengepolitikken dersom den økonomiske situasjonen ikke bedrer seg.

At investorene er usikre på fremtidsutsiktene, ser man i fallet i 10-års statsrenter den siste tiden. Den tyske 10-års renten nådde bunnotering på -0,40. Her hjemme økte Nibor som følge av Norges Banks renteheving, mens swaprentene falt grunnet lavere internasjonale obligasjonsrenter.

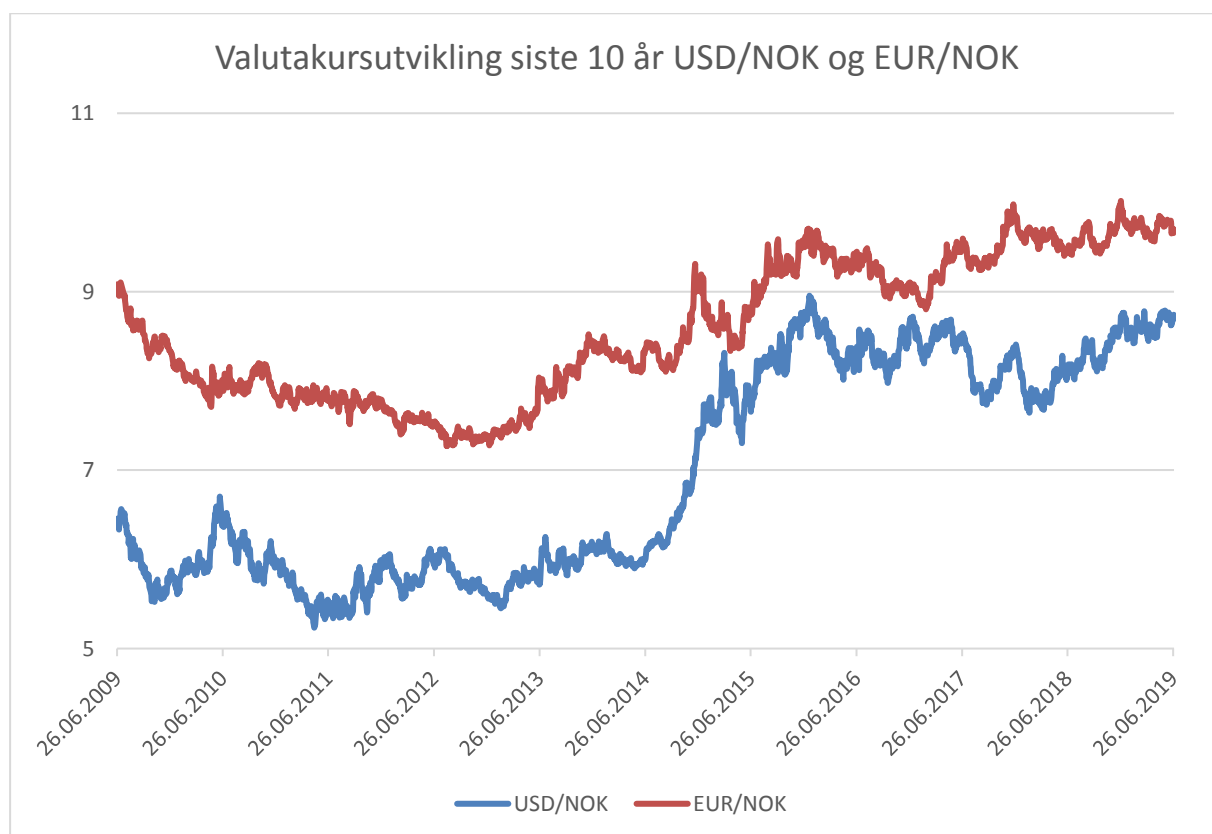

Valuta

Den norske kronen styrket seg 2,5 % mot USD og 1 % mot EUR i juni, etter rentehevingen fra Norges Bank. I mai svekket NOK seg både mot USD og EUR, og totalt for andre kvartal har NOK styrket seg 1,2 % mot USD og svekket seg 0,22 % mot EUR. Norge går bra og Norges Bank er en av få sentralbanker som varsler høyere rente, men den norske kronen er utsatt for markedsuro, og økt global usikkerhet medfører normalt en sterkere USD. NOK får også hjelp av økt oljepris.

Det britiske pundet er blant de store valutaene som har svekket seg mest mot dollar den siste tiden. GBP handler nå på det svakeste nivået mot dollar på over to år. Svekkelsen er i midlertidig beskjeden i forhold til Brexit-støy og politisk uro som har utformet seg i Storbritannia den siste tiden.

Som tidligere er det fortsatt ventet at kronen skal styrke seg fremover, og vi har fortsatt valutasikret kombinert pensjonsprofil som er hovedpensjonsprofilen vår.

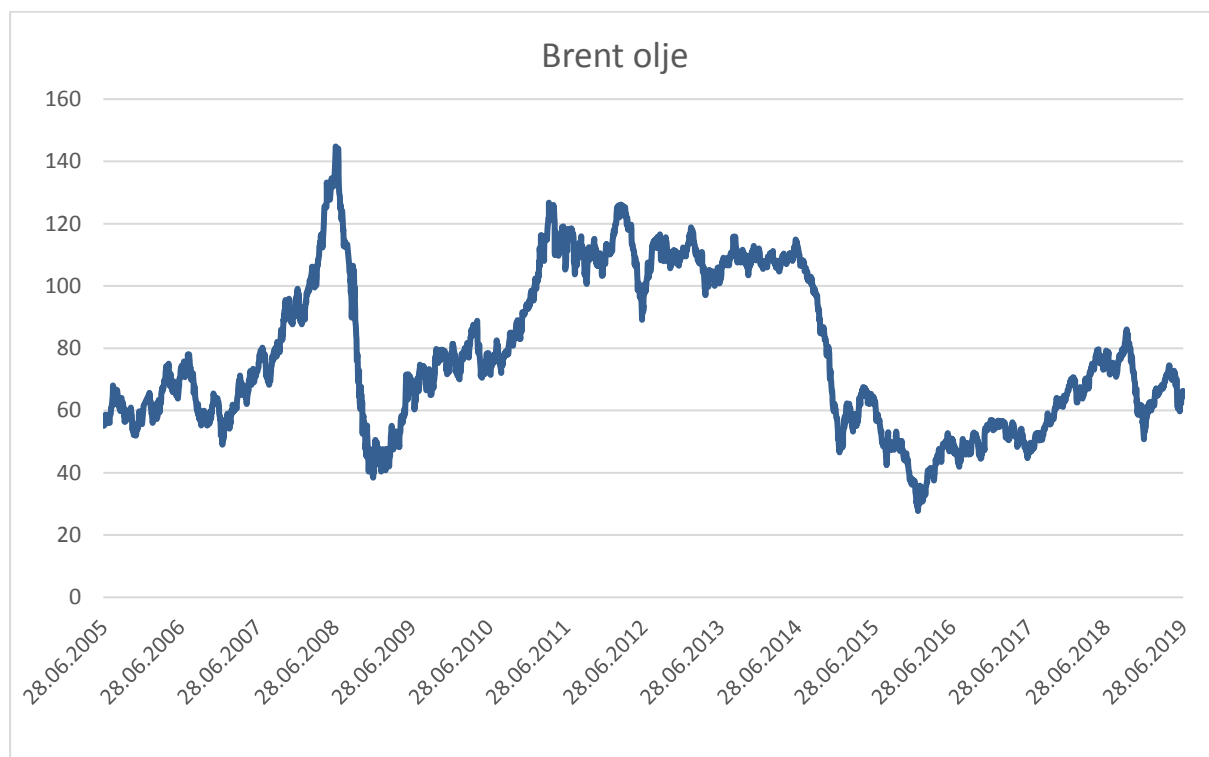

Oljepris

Forventninger om fortsatt begrensninger i tilbudet og konflikten mellom USA og Iran har støttet oljeprisene, som steg 3 dollar fatet i juni. Prisen på et fat nordsjøolje endte på ca 65 \$ i slutten av andre kvartal, men endte allikevel ned 3,2 % andre kvartal sett under ett. Oljeprisen har hatt en oppgang på nær 24 % hittil i år, men har allikevel fallt over 10 % siden årets høydepunkt i april på nær 75 dollar fatet.

Utfallet av Opec-toppmøtet bidrar til økningen i juni, der det ble klart at kuttforpliktelsene i samarbeid med oljeprodusentene utenfor oljekartet opprettholdes. Under G20-møtet ble Russland og Saudi-Arabia enige om å forlenge produksjonskutt til tidlig 2020. President Vladimir Putin sa at forlengelsen kan vare i 6 eller 9 måneder, og at både Russland og Saudi-Arabia vil støtte fortsettelsen av de tidligere avtalte volumene. Saudi-Arabias energiminister Khalid al-Falih sa at avtalen mest sannsynlig vil bli forlenget med 9 måneder og at det ikke er nødvendig med dypere kutt enn før.

Dagens oljepris gir en god sikkerhet til oljeselskaperes investeringer fremover gitt at ikke prisen faller særlig under 60 dollar fatet.

Juni 2019 Porteføljer	Avkastning siste måned	Avkastning 2019	Årlig avkastning siste 3 år siste 5 år	
Kombinert Oppstart juni 2006	Fond	Fond	Fond	
Kombinert Renter	1,1 %	4,3 %	2,4 %	3,0 %
Kombinert Trygg	1,9 %	6,4 %	4,4 %	4,9 %
Kombinert Balansert	3,0 %	9,5 %	7,1 %	7,5 %
Kombinert Offensiv	4,1 %	12,8 %	9,7 %	10,0 %
Kombinert Aksjer	4,8 %	15,0 %	11,5 %	11,5 %
Kombinert Valutasikret Oppstart juni 2009	Fond	Fond	Fond	
Kombinert Trygg Valutasikret	1,9 %	6,4 %	4,3 %	4,1 %
Kombinert Balansert Valutasikret	3,0 %	9,6 %	7,1 %	5,6 %
Kombinert Offensiv Valutasikret	4,1 %	12,8 %	9,8 %	6,9 %
Kombinert Aksjer Valutasikret	4,8 %	15,0 %	11,6 %	7,8 %
Aktiv Oppstart juni 2006	Fond	Fond	Fond	
Aktiv Trygg	1,6 %	5,4 %	3,9 %	4,4 %
Aktiv Balansert	2,4 %	7,8 %	5,9 %	6,7 %
Aktiv Offensiv	3,3 %	10,2 %	7,9 %	8,9 %
Aktiv Aksjer	3,9 %	11,7 %	9,5 %	10,5 %

[Se hvordan det går med fondene dine](#)

[Les mer og bli fondskunde](#)